Regd. No. HPTIB00011/08/1/2008-TC

བོད་ཀྱི་རང་དབང་།
TIBETAN FREEDOM

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༡ རབ་བྱུང་རེ་ཟླའི་ཤིང་རྟ་ལོ། | བོད་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨ རེས་གཟའ་ལྷག་པ། | 10th December 2014

ལོ་ ༧ ཨང་། ༤༩ | དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག | Vol. 7 Issue 49 Price Rs. 1

དབུ་མའི་ལམ་ནི།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་རང་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་བཞེས་མཛད་ནས་མི་ལོ་ ༢༥ འཁོར་བའི་དམིགས་བསལ་མཛད་སྒོ་སྲུང་བརྩི་ཞུ་རྒྱུ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ནོ་བེལ་གཟེངས་རྟགས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ལོ་དེའི་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་དེ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འབུལ་ལམ་ཞུས་ཡོད། དེ་ནི་མགོན་པོ་གོང་ཉིད་མཆོག་གིས་འཛམ་གླིང་ནང་འཚེ་མེད་ཞི་བ་གོང་འཕེལ་དང་དེང་སྐབས་རྩོད་རྙོག་དེ་དག་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ནས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཆེད་གཟེངས་རྟགས་དེ་འབུལ་ལམ་ཞུས་འདུག འདི་ལོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུམ་ལམ་ཞུས་ནས་མི་ལོ་ ༢༥ རྫིལ་པོ་འཁོར་བཞིན་ཡོད་སྐབས། སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས་འདི་ལོའི་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ཀྱི་ཉིན་མོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ཞུགས་སྒར་གཙུག་ལག་ལག་ཁང་གི་གསུང་ཆོས་རྭ་བའི་ནང་ཏེ་སླ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་སྐྱུན་ཞབས་ཕིར་ཛྙཱ་སིངྒ་མཆོག་དབུ་ཞུགས་ཐོག སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་གིས་གཙོས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་སེར་སྐྱ་རྒན་གཞོན་བཅས་ཚང་འཛོམས་ཐོག་དམིགས་བསལ་མཛད་སྒོ་སྲུང་བརྩི་ཞུ་རྒྱུའི་གསལ་བསྒྲགས་སྔོན་ཐེན་པ་ལྟར། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚབ་པ་དྲིལ་བསྒྲགས་དྲུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་མཛད་སྒོའི་སྐབས་གསུང་དོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཉིན་མོ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་བཞེས་མཛད་དེ་ལོ་ངོ་ ༢༥ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདི་ལོ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ངོས་ནས་ཀྱང་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་ལོར་སྲུང་བརྩི་ཞུ་རྒྱུའི་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་ལྟར། བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་པ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་ད་བར་ལས་རིམ་མང་པོ་སྤེལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་གྱི་ལས་རིམ་དེ་ཡང་གོ་སྒྲིག་ཞུ་བཞིན་ཡོད་སྐབས། དུས་དྲན་འདི་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

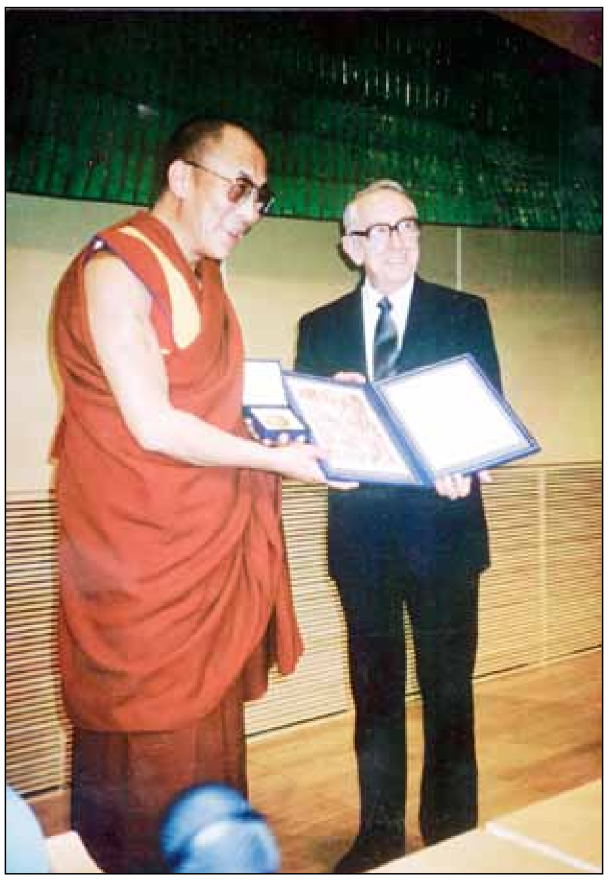

ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་དུས་སྟོན་དང་བསྟུན་ཏེ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་བཙན་བྱོལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དག་གསལ་སྟོན་བྱས་པའི་《བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དྲིན་འོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གཙོས། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་རྗེས་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་དང་བཀའ་བློན་ཁྲི་ཟུར་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག རྒྱ་གར་གྱི་གྲོགས་པོ་ཁག་གཅིག་དང་བོད་ཀྱི་སྲིད་ཟུར་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་རྩོམ་བྲིས་ཞུས་པའི་《༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ ༡༤ ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བསྟོད་པ།》(His Holines 14th Dalai Lama A Tribute) ཞེས་པའི་དབྱིན་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་ཅིག་དེ་བཞིན། དཔར་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ཆིབས་བསྒྱུར་དང་། ཁོང་ལ་ཆེ་བསྟོད་གཟེངས་རྟགས་རིགས་ཕུལ་བ་བཅས་ཀྱི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་བཀོད་པའི་《༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ ༡༤ ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་རྗེས་དྲན།》(His Holines 14th Dalai Lama A souvenir) ཞེས་པའི་དབྱིན་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་བཅས་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་མཆོག་གིས་དབུ་འབྱེད་གནང་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་མཆོག་ལ་ཕ་རན་སིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིས་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་བདེ་སྐྱིད་ཚེས་དབྱངས་མཆོག་ལ་ཕ་རན་སིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་སྤྲེག་ལེ་སིའི་ Begles གྲོང་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ Mayor སྐུ་ཞབས་ནོ་ཨེལ་མ་མེར་ Mr. Noel Mamere མཆོག་གིས་གྲོང་སྡེའི་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་འདུག ཐེངས་འདིར་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་མཆོག་ཕ་རན་སིའི་ནང་ཉིན་དྲུག་རིང་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་གནང་སྐབས། བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་ཡུལ་དེའི་རྫོང་ཆེ་ཁག་ལྔ་སྟེ་རྫོང་རྫེ་ Bordeaux དང་ཏོ་ལུ་སི་ Toulouse ལ་ཝོར་ Lavaur པེ་རི་སི་ Paris གི་རིན་ནོ་བེལ་ Grenoble བཅས་

ནང་ཕེབས་ནས་མང་ཚོགས་དང་ལྷན་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱུ་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མཇལ་འཕྲད། དེ་བཞིན་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་མི་དང་ས་གནས་བོད་རིགས་བཅས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་མཆོག་རྫོང་རྫེའི་ནང་ཕེབས་ནས་ཁུལ་དེའི་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲེག་ལེ་སིའི་ནང་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་ཚོགས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་འཕྱེངས་འཛུགས་གནང་ནས་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་མཆོག་ལ་གུས་བརྩི་ཞུས་འདུག གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་གི་རིན་ནོ་བེལ་རྫོང་གི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྕམ་སྐུ་མ་རི་ཡ་རི་ཀལ་ཏེ་ Ms. Marie Ricalde མཆོག་ཀྱང་ཕེབས་འདུག སྐབས་དེར་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་ཕ་རན་སིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་དང་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་སྐོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་སྨན་ཆེད་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་རྒྱུན་སྐྱོང་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྐོར་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་སྐབས་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་ནས་དོ་སྣང་ཧ་ཅང་གནང་འདུག་པ་མ་ཟད། བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་ལ་མུ་མཐུད་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་སྟོན་གནང་འདུག དེ་ཉིན་ཕྱེད་ཡོལ་དུ་རྫོང་རྫེའི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་སྲིད་དོན་ཚན་རིག་བསླབ་གནས་ཁང་དུ་མགྲོན་འབོད་ཐོག་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་འཐབ་རྩོད་སྤྱི་དང་། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དང་། དེ་བཞིན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་སློབ་ཕྲུག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་མི་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་གིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་འདུག གསུང་བཤད་གྲུབ་རྗེས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ཀྱི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་དང་གསལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་གནང་འདུག

གནས་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས།

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྡི་ལིར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་གྱི་ཉིན་གུང་ཆུ་ཚོད་ ༡༢།༣༠ ཐོག་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྡི་ལིར་ཉིན་ཤས་མཛད་འཆར་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་འདི་ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཉིན་མོ་དང་སྟབས་བསྟུན། ཨི་ཊ་ལིའི་རྒྱལ་ས་རོམ་ནང་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་སྤྱོད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུ་ཡིན་འདུག དེ་ཡང་མགོན་པོ་གོང་ཉིད་མཆོག་དེ་རིང་ཞུགས་སྒར་ལོ་བྲང་ནས་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་སྐབས་དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཁ་རུ་དཀར་གཙང་མཇལ་དར་རྫོགས་ཏེ་ཐེབས་བསྐྱལ་ཞུས་འདུག སྤྱིར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མགོན་པོ་གོང་ཉིད་མཆོག་ལ་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ལམ་ཞུས་ནས་མི་ལོ་རྫིལ་པོ་ ༢༥ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོ་དམིགས་བསལ་ཞིག་བཀའ་ཤག་གིས་གོ་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་མཛད་སྒོའི་གཙོ་མགོན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ནས་ཉིན་དེར་དི་ལླ་ལ་ཡའི་དུས་སྟོན་དགའ་འབྱེད་མཛད་འཆར་ཡོད་ཀྱང་། གཡོལ་ཐབས་མེད་པའི་གོང་གསལ་མཛད་འཆར་ལ་བརྟེན་མཛད་སྒོར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཐུབ་མེད།

སྤྱི་འཐུས་ཁག་གཅིག་ཐེ་ཝན་དུ་ཕྱོགས་ཐེབས་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་རི་བུ་ཕྲུག་ལགས་དང་རྣམ་ཡེ་ཤེས་ལགས། འབའ་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ལགས། རྫོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལགས་བཅས་ཐེ་ཝན་ནང་ཕེབས་ནས་ཐེ་ཝན་རྒྱལ་ས་ཐེ་པེའི་ནང་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྕམ་སྐུ་ཁྲིན་ཇེ་ལུ་ Chen Jie -lu མཆོག་དང་ཞའོ་མའི་ཅིན་ Xaio Mai-chin མཆོག་བཅས་དང་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་ད་བར་བོད་མི་ ༡༣༣ རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲག་གནོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་ཞི་རྒོལ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཐེ་ཝན་དང་བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་འབྲེལ་བ་ཇེ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་སྐོར། དེ་བཞིན་འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་ལམ་ཞུས་ནས་མི་ལོ་ ༢༥ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོ་དམིགས་བསལ་ཞིག་སྲུང་བརྩི་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་ཐེ་བོད་བརྗེ་ལེན་གྱི་ཐེབས་རྩ་ཁང་ "Taiwan-Tibet Exchange Foundation" གི་འབྱུང་འགྱུར་གདོང་ལེན་གནང་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ཕྱོགས་གཉིས་པོས་དམ་འཛིན་གནང་དགོས་པའི་གོ་སྐབས། དེ་བཞིན་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་སོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ལྟ་བ་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། ཐེབས་རྩ་ཁང་གི་ལས་གཞིའི་འོག་འབྱུང་འགྱུར་ཐེ་ཝན་ནང་བཙན་བྱོལ་བོད་ཕྲུག་གང་མང་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་སྐབས་གནང་ཕྱོགས་ཐད་ཞིབ་ཕྲ་གོ་བསྡུར་གནང་འདུག

གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལ་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ།

༄། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༨ ཉིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྨ་ཆུའི་གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་གླུ་གཞས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཡོད་པའི་ཉེས་མིང་

འོག་ལོ་ ༩ ཡི་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག

དེ་ཡང་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཡས་མས་ཤིག་ལ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ལྷ་ས་ནས་འཛིན་བཟུང་བཙན་ཁྲིད་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ནག་ཁྲིན་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྟ་སྲུང་ཁང་ཞིག་ཏུ་ལོ་ ༡ དང་ཟླ་ ༨ ལྷག་བཀག་ཉར་འདྲི་བརྟད་བྱས་མཐར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་རྒྱ་ནག་ཁྲིན་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲིམས་ཁང་ཞིག་གིས། ཁོང་ལ་ལོ་ ༩ ཡི་དུས་བཀག་བཙོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་འདུག་རྒྱ་གཞུང་གིས་གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་སྐབས། ཁོང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་ཅི་ཞིག་གཡོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཁྲིམས་རྩོད་པ་གླ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་། དེ་བཞིན་ཁྲིམས་དྲར་ནང་མི་ཟུར་ཅན་དུ་ཞུགས་བཅུག་ཡོད་མེད་སོགས། ཞིབ་ཕྲའི་གནས་ཚུལ་ད་བར་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༡༠ དང་ ༡༡ བཅས་སུ་གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་དང་བོད་ནང་གི་གཞས་པ་ཁག་གཅིག་མཉམ་རུབ་ཐོག 《ཁ་བའི་མེ་ཏོག》 ཅེས་པའི་རིག་རྩལ་སྒྲོ་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱུས་ཤིང་། སྒྲོ་ཚོགས་དེའི་འོད་སྡེར་མཚོ་སྔོན་དང་ཀན་སུའུ། ཟི་ཁྲོན། ཡུན་ནན་བཅས་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་མང་པོར་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་གནས་ཁག་ནང་འོད་སྡེར་དེ་ཕྱིར་བསྡུ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་སྒྲོ་ཚོགས་ཐོག་བླངས་པའི་《བོད་པ་ཚོ།》ཞེས་པའི་གླུ་གཞས་དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསྟད་དེ། ཁོང་སྔ་ཕྱིར་ཐེངས་འགར་ལྟ་སར་བཀག་ཉར་འདྲི་རྩད་བྱས་ཡོད་འདུག

གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་ 《གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་ཕ་ཡུལ》 དང་ 《དགུང་ནས་འབྲུག་གྲགས་བྱུང་།》 《གཡུ་འབྲུག་སྔོན་མོའི་འབྲུག་རྒྱལ།》 《དཔྱིད་དཔལ་བསུ་བའི་འབྲུག་སྒྲ།》 《ཉི་ཟེར་འཕོད་པའི་གངས་རི།》 《དེང་རབས་ཀྱི་བོད་པ།》 《གངས་ཅན་བསུ་བའི་འབྲུག་སྒྲ།》 《གྲགས་སྙན་གཡུ་འབྲུག་སྔོན་མོ།》 《དེང་རབས་ཁུ་བྱུག་གི་འགྱུར་ཁུགས》 སོགས་གླུ་གཞས་ཆེད་བསྒྲིགས་སྒྲ་ཐག་དང་འོད་སྡེར་མང་པོ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་གི་གཞུང་དང་སྒེར་གྱི་གླུ་གཞས་སྒྲོ་ཚོགས་མང་པོའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱས་མྱོང་ཡོད་སྐབས། བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་གི་གླུ་གཞས་ལ་དགའ་མོས་ཆེན་པོ་དང་། ཁོང་ལ་བདུད་རྩི་ཆུང་བ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཁུ་བྱུག་གཞོན་ནུ་ཞེས་མཚན་བསྟོད་བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་བླངས་པའི་《བོད་པ་ཚོ།》ཞེས་པའི་གླུ་གཞས་ཀྱི་ཚིག་ནི། "བོད་པ་ཚོ། ང་ཚོའི་བོད་ཡིག་སྦྱོང་། བོད་སྐད་བཤད། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སྦྱོང་བའི་འོས་འགན་ང་ཚོར་ཡོད། བོད་པ་ཚོ། ང་ཚོས་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད། མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད། སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་རྟོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ། བོད་པ་ཚོ། ང་ཚོས་སྙིང་སྟོབས་སྐྱེད། སྙིང་སྟོབས་འདེབས་མའི་ལོ་ཟླ་བསམ་ཏེ་ང་ཚོས་སྙིང་སྟོབས་སྐྱེད། བོད་པ་ཚོ། ང་ཚོས་བདེ་སྡུག་གླིང་། མ་འོངས་བོད་མིའི་མདུན་ལམ་བསམ་དེ་ང་ཚོས་ཕྱུགས་བསམ་འཚོལ། བོད་པ་ཚོ། ང་ཚོས་ལ་རྒྱ་འཛིན། ལ་རྒྱའི་ཐུག་གདང་གཤིབ་སྟེ། ང་ཚོ་མདུན་དུ་བསྐྱོད། བོད་པ་ཚོ། ང་ཚོས་འབད་བརྩོན་བྱེད། དུས་རབས་གསར་བའི་བོད་པའི་རྒྱུད་འཛིན་ང་ཚོ་ཡིན། བོད་པ་ཚོ།" ཞེས་འཁོད་ཡོད་ལ། དོན་དངོས་ཐོག་གཞས་ཚིག་གི་ནང་དོན་ཐད་ནས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པར་སྐུལ་མ་གནང་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། རྒྱ་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་གང་ཡང་མེད།

གླུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནི། རྒྱ་གཞུང་གི་དཔའ་རིའི་བོད་ས་བཅད་མགོ་ལོག་གི་ས་ཁོངས་ལྟར་ན། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷོ་ཁུལ་རྨ་ཆུ་རྫོང་རྨ་ཁུལ་ཏ་ར་ནས་ཡིན་ལ། ཁོའི་ཕ་མིང་ལ་མགོན་པོ་ཆེ་བརྟན་དང་མ་མིང་ལ་མ་ཁྲོ། བཟའ་ཟླའི་མིང་ལ་ཚེ་འཛིན་དཔལ་མོ་བཅས་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ལ་བུ་གཉིས་དང་བུ་མོ་གཅིག་བཅས་བུ་ཕྲུག་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཆེ་བ་བུ་མོ་རྒྱན་སྐྱབས་ལོ་ ༢༢ དང་། བུ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་ལོ་ ༢༠། བུ་མོ་སྒྲོལ་དཀར་ལྷ་མོ་ལོ་ ༡༨ ཡིན་འདུག

སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་འཐབ་རྩོད་དང་འབྲེལ་བའི་གླུ་གཞས་བརྙན་འཁོར་དབུ་འབྱེད་གནང་བ།

༄། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༩ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༡༡ ཡོལ་ཙམ་ལ་རྡ་ས་མེག་ལྷན་བོད་ཀྱི་གསོལ་མགྲོན་ཁང་དུ་བོད་རིགས་གཞས་པ་དང་ཁབ་གཙུགས་རི་མོ་བ་རྟ་མགྲིན་ཚེ་བརྟན་ལགས་ཀྱི་《ཡངས་པའི་ལམ།》ཞེས་པའི་ཆེད་སྒྲིག་བརྙན་འཁོར་གཉིས་པ་དེ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་དབུ་འབྱེད་གནང་འདུག

དེ་ཡང་བརྙན་འཁོར་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོར་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་དབུས་ཆབ་སྲིད་བཙོན་ཟུར་མགོ་ལོག་འཛིགས་མེད་ལགས་དང་། བོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་སྒྲོ་ཚིགས་ཆོས་གྲགས་ལགས། དེ་བཞིན་རྡ་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་གཞས་པ་གཞས་མ་ཁག་གཅིག་གསར་འགོད་པ་བཅས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་དགུ་བཅུ་གསུམ་ལས་འགྱུར་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་ཟུར་པ་རྡོ་ཙེ་དཀོན་རྒྱམ་ལགས་ཀྱིས་ཚོའི་རྩ་དོན་ལ་ཕན་གྱི་འདུག ལྷག་པར་གཞས་ཀྱི་སྐྱ་རྩལ་འདིའི་ཐོག་ནས་གཞན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་བློར་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་ལྟ་སྐབས། ང་ཚོ་ཚོགས་འདུ་སྒྲོང་འཚོགས་གནང་སྐབས་ཚོགས་འདུར་ཡོང་མཁན་ལོ་ན་གཞོན་པ་རྒྱང་རྒྱང་མ་གཏོགས་གཞོན་སྐྱེས་དེ་ཙམ་ཡོང་མཁན་མེད། གཞས་ཟེར་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས། གཞས་ཀྱི་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཞས་ཚིག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། གཞས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལས་འགུལ་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད། ཁག་གཅིག་གི་བསམ་བློའི་ནང་ལས་འགུལ་ཟེར་དུས་ལམ་ཀར་ཐོན་ནས་སྐད་རྒྱག་པ་གཅིག་པུ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་པ

སྐུ་རྒྱལ་བ་རྟ་མགྲིན་ཚེ་བརྟན་ལགས་ངོ་སྤྲོད་དང་འབྲེལ་གསུང་བཤད་གནང་། དེ་རྗེས་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་མཆོག་གིས་བརྙན་འཁོར་དབུ་འབྱེད་གནང་རྗེས་སྐུ་རྒྱལ་བ་རྟ་མགྲིན་ལགས་ཀྱིས་ཁོང་རང་གི་ཆེད་སྒྲིག་བརྙན་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྙིང་གསུང་བཤད་གནང་། དེ་རྗེས་སྒྲོ་ཚིགས་ཆོས་གྲགས་ལགས་དང་ཆབ་སྲིད་བཙོན་ཟུར་མགོ་ལོག་འཛིགས་མེད་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་གྲུབ་མཚམས། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་གསུང་དོན།

ཁྱེད་རང་དང་ཁྱེད་རང་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ག་ཚོད་མང་བ་ཡོད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་ཚོ་ལས་འགུལ་དུ་བརྩིས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་གཞས་ཚིག་རྩོམ་པ་དང་གཏོང་བ་སོགས་ནི། ལས་འགུལ་གྱི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དང་ཤུགས་པ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད་སྟབས། ཁྱུ་མཐུད་དེ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་འདི་རིགས་སྤེལ་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ང་ཚོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཁྱེད་རང་གིས་ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་དོན་ཆེད་ཕྱག་ལས་གང་གནང་བཞག་པ་དང་གང་གནང་བཞིན་པ། མ་འོངས་གནང་འཆར་ག་རེ་ཡོད་པ་ཚང་མར་ཡི་རང་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་སྨན་པའི་(MBBS)ཟུར་བཅད་ཞབས་སྟེགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྔོན་འགྲོའི་གསལ་བསྒྲགས།

༄། །རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེ་གཞུང་གཉིས་ནས་ལོ་ལྟར་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སྨན་པའི་སློབ་སྦྱོང་ (MBBS) ཆེད་དམིགས་བསལ་ཟུར་བཅད་ཞབས་སྟེགས་གསུམ་གནང་སྲུས་དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྔོན་འགྲོའི་སྨན་པའི་ཡིག་རྒྱུགས་ ALL INDIA PRE-MEDICAL TEST (AIPMT) ཞེས་པའི་ཚད་རྒྱུགས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་གཏོང་དགོས་པར་སོང་། སྨན་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱ་འདོད་ཡོད་རིགས་ནས་གོང་གསལ་ཚད་རྒྱུགས་ཀྱི་དྲ་ཚིགས་ (www.aipmt.nic.in) ངེས་པར་གཟིགས་ཏེ་དེབ་འགོད་གནང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གསལ་བསྒྲགས་སུ། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༣ ལ།

གངས་སྐྱིད་ཚོང་ཁང་བོགས་གཏོང་གསལ་བསྒྲགས།

༄། །རྡ་ས་བཞུགས་སྒར་གངས་ཅན་སྐྱིད་གཡོང་ལས་བྱེད་གསོལ་ཁང་གི་འོག་ཐོག་ཚོང་ཁང་ཆེད་ཁང་མིག་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ནས་བོགས་མར་གཏོང་རྒྱུ་དང་། ཟླ་རེར་བོགས་གླ་ཧིན་སྒོར། ༡༢༡༥༠།༠༠ ཐོག་ཟླ་རེར་གློག་རིན་སྒོར། ༥༠༠ བཅས་བསྡོམས་ཁྱུང་མཐའི་བོགས་གླ་ཧིན་སྒོར། ༡༢༦༥༠ ཐོག་བོགས་གླ་འཕྲན་བསྡུར་གྱི་ལམ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་བོགས་མར་གཏོང་འཆར་ཡོད་ན། བོགས་ལེན་འཕྲན་བསྡུར་ནང་འཛུལ་བཞུགས་བྱ་བློ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་རྣམས་ནས་གཤམ་གསལ་ཆ་རྐྱེན་ཚང་བའི་ཐོག་འདི་གར་ཞུ་སྙན་འབུལ་དགོས་རྒྱུ།

༡༽ ངོ་བདག་གིས་སྒྲིག་མཐུན་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་གཙང་འབུལ་ཟིན་པའི་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཀྱི་ངོ་བཤུས་ཆ་ཚང་།

༢༽ རྒྱ་གར་ནང་གནས་སྡོད་ཆོག་པའི་སྐྱབས་བཅོལ་ལག་འཁྱེར་གྱི་ངོ་བཤུས།

༣༽ བོགས་ལེན་འཕྲན་བསྡུར་ནང་བཞུགས་ཚོག་པའི་འབབ་དངུལ་སྒོར། ༥༠༠ བཅས་འདི་ག་ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༣༡ འགྱངས་མེད་ཞུ་སྙན་འབུལ་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༡༠།༣༠ ཐོག་གངས་སྐྱིད་ལས་བྱེད་གསོལ་ཁང་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཚང་འཛོམས་ཀྱིས་བོགས་གླ་འཕྲན་བསྡུར་གནང་རྒྱུ་ལགས་ན། བོགས་གླ་མཐོ་ཤོས་དེའི་མཉམ་ལོ་གསུམ་རིང་ཁྲིམས་མཐུན་ཚོང་ཁང་བོགས་མར་གཏོང་རྒྱུའི་གན་ཡིག་འཛིན་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་སུ། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༩ ལ།

ལས་ཀའི་ས་མིག་གསལ་བསྒྲགས།

༄། །ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་ད་བར་པར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་དང་དཔེ་དེབ་རྣམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཆེད་ཟླ་བ་ ༣ རིང་ཉམས་ཞིབ་པའི་ས་མིག་ཐོག་ཕྱི་དྲིལ་ཡིག་སྒྱུར་ཚན་པའི་ནང་ལས་བྱེད་གཅིག་གི་ས་མིག་ཡོད་པ་དང་། གློག་ཀླད་ནང་པར་རིགས་སྒྲིག་སྦྱོར་སློབ་སྟོན་པའི་ Graphic Designer Consultant ས་མིག་གཅིག་བཅས་ཁྱོན་ས་མིག་གཉིས་ཐོན་འདུག་ན།

གོང་གསལ་ལས་གནས་ཐོག་ཞུགས་བློ་ཡོད་རིགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་དང་ལས་ཀའི་ཉམས་མྱོང་བཅས་འདི་ག་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཆར་འགོད་ཚན་པའི་གློག་འཕྲིན་ (email:diirproject@tibet.net) ཐོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༣༡ འགྱངས་མེད་འབུལ་འབྱོར་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ། གསལ་བསྒྲགས་རྒྱས་པ་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པས་འདི་ག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབྱིན་ཡིག་དྲ་རྒྱ་ (www.tibet.net) ནང་གཟིགས་ཞིབ་ཡོང་བ་ཞུ།

ལྷོ་ཨ་རིའི་པེ་རུའི་རྒྱལ་ས་ལི་མ་རུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁོར་ཡུག་ལྷན་ཚོགས་ནང་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།

༄༅། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་འཛམ་ལྷ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་བུད་མེད་ཚོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་ལས་འགུལ་བ་རྡོ་རྗེ་སྒྲིད་གཉིས་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡ ནས་ ༡༢ བར་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གླིང་ཆེན་གྱི་པེ་རུའི་ Peru རྒྱལ་ས་ལི་མའི་ Lima ནང་འཛམ་གླིང་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་འོག་གོ་ལའི་གནམ་གཤིས་འགྱུར་ལྡོག་སྐོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷན་ཚོགས་ COP20 ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་འདུག

སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་༡༩༠ ཙམ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ་དང་ཉམས་ཞིབ་པ། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ལས་འགུལ་བ། ཚན་རིག་པ་བཅས་ཁྲི་ན་མི་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་བཀྲལ་བ་མཉམ་ཞུགས་གནང་འདུག སྤྱིར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷན་ཚོགས་དེ་སྔ་ཚོགས་ཟིན་པ་དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་ཊེན་མག་ Denmark རྒྱལ་ས་ཀོ་པེན་ཧེ་གན་ Copenhagen ནང་ COP15 དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་ལྷོ་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་South Africa གྲོང་ཁྱེར་ཌར་བྷན་ Durban ནང་དུ་ COP17 དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་ཀ་ཏར་ Qatar གྱི་རྒྱལ་ས་དོ་ཧའི་ Doha ནང་ COP 18 ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་དེར་བྲ་ཟིལ་ Brazil རྒྱལ་ས་རི་ཡོ་ནང་ Rio+20 Earth Summit ཞེས་པ་ཚོགས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་པོ་ལེན་ཊིའི་ Poland རྒྱལ་ས་ཝར་སོའི་ Warsaw ནང་ COP19 ཞེས་པ་ཚོགས་ཡོད། དབར་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམ་པས་ལྷན་ཚོགས་དེ་དག་ཚང་མའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཐེངས་འདིར་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷན་ཚོགས་ནང་ཕེབས་དོན་དགོས་དམིགས་གཙོ་བོ་ནི། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཕྱིན་པ་དེའི་རྗེས་འབྲས་ཇི་བྱུང་དང་།

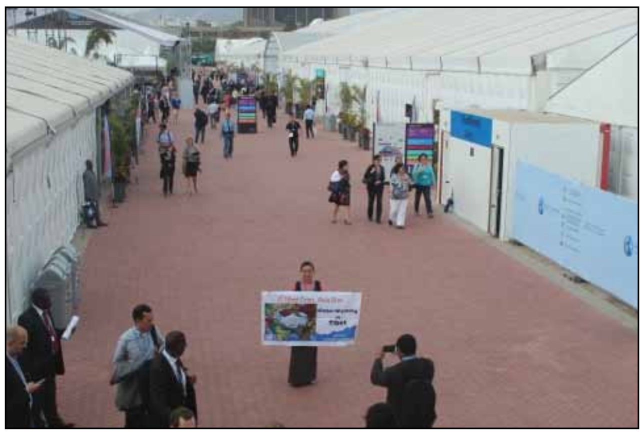

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་འབྲོག་པ་རྣམས་བཙན་དབང་གིས་འབྲོག་ས་ནས་གནས་སྤོ་བྱེད་བཙུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱུག་ཆུ་ཆེ་ཁག་ཐོག་ཆུ་མཛོད་གང་བྱུང་བརྒྱབ་པ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གཏེར་དངོས་རྣམས་གང་བྱུང་ཚོད་མེད་སྔོག་འདོན་བྱེད་བཞིན་པ་སོགས་ལ་རྟེན་ནས་བོད་ཙམ་མ་ཟད། གོ་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་དོ་ཐོག་ཇི་ཙམ་གནོད་བཞིན་ཡོད་མེད་སྐོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་ཡིན་འདུག ལྷན་ཚོགས་རྗེས་མ་ COP21 དེ་ཕ་རན་སིའི་རྒྱལ་ས་པེ་རི་སིའི་ནང་འཚོགས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག

བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་བཙོན་འོག་ཏུ་མནར་གཅོད་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བ།

༄༅། །རྣ་རམས་ས་ལའི་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་གནས་ཚུལ་བཏང་འགྱུར་བྱུང་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཟླ་འདིའི་ཕྱི་ཚེས་ ༢ ཉིན་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ཕྱིར་ནང་མི་ར་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ཚེས་ ༥ ཉིན་གྱི་བོད་ནང་གི་ཆུ་ཚོད་ ༡ ཙམ་ལ་ཁོང་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་འདུག དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་ ༡༥ བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་རྗེས་ལྷ་སའི་ཆུ་ཤུར་བཙོན་ཁང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད། བཙོན་ཁང་ནང་ཁོང་ལ་རྒྱ་མིའི་ཉེན་རྟོག་མི་སྣ་ལོ་ ༥ ལྷག་གི་རིང་སྡུག་སྦྱོང་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་བཏང་མཐར། བཙོན་འོག་ཏུ་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ནག་ཉེས་ལས་གཡོལ་ཐབས་སུ་ཁོང་འཆི་ཁར་ནང་མིར་སྤྲོད་བྱས་འདུག

དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་དེའི་ནང་སུ་མཐུད་འཁོད་དོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༩ ཀྱི་ལྷ་སའི་ངོ་རྒོལ་ཁྲོད་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཉེས་མིང་འོག་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལོ་ ༡༥ དུས་བཀག་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ནས་ལྷ་སའི་ཆུ་ཤུར་བཙོན་ཁང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་ཁོང་རང་ལོ་ ༣༣ སོན་འདུག བཙོན་འོག་ཏུ་སྡུག་སྦྱོང་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་བཏང་སྐྱེ་གཟུགས་པོའི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་ཆགས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཟླ་གཅིག་གི་སྔོན་ཙམ་ལ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་ཁང་ནང་བསྐྱལ་ཡོད་འདུག

སྐབས་དེར་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཧ་ཅང་སྐྱོ་པོ་ཆགས་ནས་ཡ་མདོགས་ནག་པོ་ཆགས་པ་དང་། ཡར་མར་འགྲོ་བསྐྱོད་མི་ཐུབ་པར་ཆབ་གཅིན་ཡང་མལ་ཁྲིའི་སྟེང་ཤོར་འགྲོ་བ་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁ་ནས་ཁྲག་ནག་པོ་སྐྱུག་པ་དང་དྲན་ཤེས་ཉམས་ཏེ་མི་ངོ་མི་ཟིན་པར་གྱུར་ཡོད་ནའང་། སྨན་བཅོས་སྐབས་ཀྱང་ཁོང་ལ་ཐུར་བཞིན་ཀང་ལྕགས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཙོན་སྲུང་བ་མི་བཞིས་སྐོར་སྲུང་ལྟ་རྟོགས་འོག་ཡོད་འདུག

སྨན་པས་བརྟག་དཔྱད་བརྒྱུད་ཁོང་རང་གསོན་ཐབས་མེད་པ་ཤེས་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣས་ཁོང་གི་ནང་མི་སྐད་བཏང་ཡོད་འདུག སྐབས་དེར་ནང་མིའི་ངོས་ནས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་དེ་སྔོན་འཛུ་བཟུང་སྐབས་གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་བཙོན་འོག་ནས་གཟུགས་པོའི་གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཆགས་པའི་སྐོར་རྩོད་པ་བྱས་པར་བརྟེན་སྨན་ཁང་གཞན་ཞིག་ཏུ་གནས་སྤོ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གའི་སྨན་པས་ཀྱང་ཁོང་ཉིད་གསོན་རེ་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་འདུག

ཁོང་གི་ནང་མིས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ཕྱིར་ནང་མི་ར་རྩིས་སྤྲོད་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་བརྗོད་ཡང་། བཙོན་སྲུང་ཉེན་རྟོག་པས་ཁོ་ཚོར་དེའི་དབང་ཆ་མེད་པས། འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་ཁག་ལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས་སྐོར་བརྗོད་པ་ལྟར། སྤྱི་བའི་གྲོང་སྤྱི་ལྷན་ཁང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཁག་ལེན་འོག་ནང་མིས་ངོས་ནས་སྙན་ཞུ་རེ་སྐུལ་བྱས་མཐར། ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢ ཉིན་ནང་མིར་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་རྗེས། ནང་མིས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཀྱང་། ཕན་ཐུས་མ་ཐོན་པར་གྲོངས་ཡོད་འདུག

བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་མ་གྲོངས་སྔོན་ལ་གཟུགས་པོར་གཅོང་ནད་དང་གླད་པར་སྐྱོན་ཤོར་ཡོད་འདུག ལོ་སྔོན་མའི་ཕྱི་ཟླ་ ༧ པའི་ནང་གཅར་རྡུང་འོག་ཁོང་གི་མིག་ལ་སྐྱོན་བྱུས་ཏེ་མི་མཐོང་པ་ཆགས་པར་བརྟེན། སྨན་ཁང་ཞིག་ནང་མིག་གཤག་བཅོས་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག

བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ ༢༠༠༨ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་ལྷ་སའི་ཞི་རྒོལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་གཙོ་བོའི་གྲས་སུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པས་འཛུ་བཟུང་བྱས་ཏེ། གཅར་རྡུང་འདྲི་གཅོད་ཚ་ནན་བྱས་མཐར། ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ལྷ་ས་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བས། ཁོང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་ ༡༥ གི་ཁྲིམས་ཐག་དང་རྒྱ་སྒོར་ ༡༠༠༠༠ ཆད་པ་བཅད་དེ་ལྷ་ས་ཆུ་ཤུལ་བཙོན་ཁང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་འདུག

བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་སམ་བསྟན་བཙོས་ལགས་ནི། ༡༩༨༡ ཟླ་ ༡༠ པའི་ནང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་བྱང་ཕྱོགས་གྲོང་ལྷུན་རྒྱ་འབུམ་སྒང་ཁོངས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཕའི་མིང་

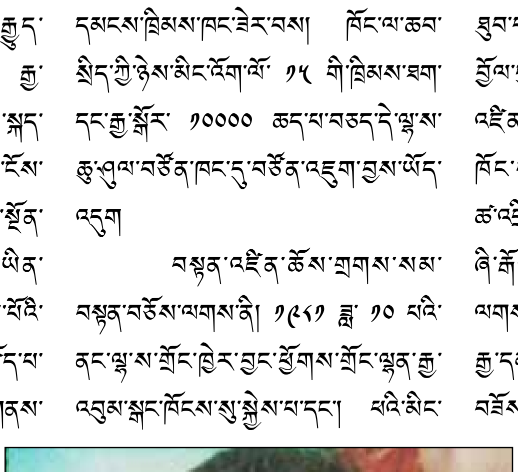

མཁས་གྲུབ་དང་མའི་མིང་པ་སངས་ཞུ་བ་དང་། ཁོང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ཏེ་ན་སྟེང་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་བར་སློབ་གཉེར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ༢༠༠༥ ལོར་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་གིས་ཡུ་རོབ་ཁུལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཁྲམ་དམར་པོའི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ནང་སྒྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད་འདུག ༢༠༠༨ ལོར་བོད་ས་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་བྱུང་རྗེས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ལྷ་སའི་ཞི་རྒོལ་ནང་གཙོ་བོ་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲས་སུ་བརྩིས་ཏེ་ལོ་ ༡༥ བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད།

བསྟན་ཆོས་ལགས་ཀྱི་ཕ་མཁས་འཁྲུབ་ལགས་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆབ་སྲིད་ཉེས་མིང་འོག་ལྷ་རྟོགས་སྲུན་གཅེར་སྣ་ཚོགས་བཟོས་པར་བརྟེན་ནས། བོད་ནང་གནས་མ་ཐུབ་པར་ལོ་ངོ་ ༣༠ ཡར་སྔོན་ཙམ་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་འཛུ་བཟུང་སྐབས་སུའང་ཁོང་གི་ཕ་ལགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ཆ་འདྲི་བྱས་ཡོད་འདུག དེ་བཞིན། ལྷ་སའི་ཞི་རྒོལ་སྐབས་སུ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ཀྱི་སྲིང་མོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཛིང་པར་རྒྱ་དམག་གིས་མེ་མདས་བརྒྱབ་སྟེ་རྨས་སྐྱོན་བཟོས་པ་མ་ཟད། རྗེས་སུ་འཛུ་བཟུང་བཀག་བསྐྱིལ་འོག་གཅར་རྡུང་འདྲི་གཅོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་མོའི་བུ་མོ་ཡང་དེ་དུས་འཛུ་བཟུང་གིས་གཅར་རྡུང་དྲག་པོ་བཏང་མཐར་གློད་ཡོད་འདུག

ལྟེ་གནས་ཁང་གི་གནས་ཚུལ་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་བཙོན་འོག་སྡུག་སྦྱོང་མནར་གཅོད་འོག བོད་མི་བཙོན་པ་མང་པོ་འདས་གྲོངས་གཏོང་བཞིན་པའི་ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཐད། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་ངོས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་དྲག་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙོན་འོག་ཏུ་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་པའི་བོད་མི་བཙོན་པ་དེ་དག་གི་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ ༡༩༨༨ ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་བཀག་སྡོམ་ཐད་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞིར་མིང་རྟགས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༩༨ ལོར་དངོས་སུ་ངོས་འཛིན་ལག་བསྟར་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད། ཁྲིམས་གཞི་དེའི་ནང་ལ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་མཚམས་འཇོག་དགོས་པ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ལགས་ནི་རྒྱའི་བཙོན་འོག་ཏུ་སྡུག་སྦྱོང་མནར་གཅོད་བཏང་སྟེ་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་པ་དང་པོ་མིན། དེ་སྔོན་སྒོ་ཤུལ་བློ་བཟང་ལགས་ལའང་སྡུག་སྦྱོར་མནར་གཅོད་དང་། དུག་ཁབ་སོགས་བརྒྱབ་སྟེ་རྐྱེན་ལམ་དུ་བཏང་ཡོད། དེ་དག་གིས་མཚོན་པའི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མནར་གཅོད་བཏང་སྟེ་བཙོན་ཁང་ནང་འདས་གྲོངས་དང་། ཡང་ན་གསོན་ཐབས་མེད་པ་བཟོས་རྗེས་ནག་ཉེས་ལ་གཡོལ་ཐབས་སུ་ནང་མིར་རྩིས་སྤྲོད་རྗེས་འདས་གྲོངས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་བཀག་སྡོམ་ཁྲིམས་གཞིར་མིང་རྟགས་བཀོད་ཡོད་ནའང་། བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་བཀག་སྡོམ་ཚོགས་ཆུང་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་བཀག་སྡོམ་ཁྲིམས་གཞི་དོན་ཚན་ ༢༠ པའི་ནང་། ཚོགས་ཆུང་དེར་བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་གཏོང་བཞིན་པའི་ཐད་ཞིབ་འཇུག་བརྟད་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་གསལ་བོར་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར། ཚོགས་ཆུང་དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ནང་བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་བཀག་སྡོམ་གྱི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད་མེད་ཐད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་ཛར་ཛེད་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བཙོན་འཇུག་མནར་གཅོད་འོག་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་པའི་བཙོན་པའི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་འཆར་གྱིས། བཙོན་འོག་དང་བཙོན་གྲོལ་རྗེས་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་པའི་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲོས་འཆར་ཞིག་བཏོན་འཆར་བྱས་པའི་ཐད། རྒྱ་གཞུང་གིས་གྲོས་འཆར་དེར་ངོ་རྒོལ་བྱས་ཡོད། གནས་ཚུལ་འདི་དག་ལས་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་ཐབས་ཙམ་ལས། དོན་དངོས་ཐོག་བཙོན་འོག་མནར་གཅོད་མཚམས་འཇོག་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད། ཞེས་སོགས་འཁོད་འདུག

སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་ཀ་བྱ་གལ་ཆེ་སྐོར་གསུངས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༣ ཉིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་གིས་ཆི་ཁ་གོའི་བོད་རིགས་རྣམས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་བོད་མི་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་མདུན་ལམ་ཁོ་ནའི་ཆེད་མིན་པར་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་སྐོར་གསུངས་འདུག སྐབས་དེར་བོད་པའི་བུད་མེད་གཅིག་གི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུང་དོན།

མི་རབས་གཞོན་པ་ཚོས་སོ་སོའི་དོ་དབྱིངས་ཡོད་པའི་ལས་དོན་ཐོག་འབད་བརྩོན་གནང་གལ་ཆེ། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་ལ་དོ་དབྱིངས་ཡོད་ཚེ་ཨ་རིའི་པོ་བྲང་དཀར་པོ་དང་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས། གྲོས་ཚོགས་གོང་མ་དང་འོག་མའི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རྩ་ཁག་གི་ལས་དོན་ལ་དོ་དབྱིངས་ཡོད་ན་ཨ་རིའི་རོགས་རམ་ཐེབས་རྩ་ཁང་ USAID ནང་ལས་ཀ་བྱས་པའམ་ཡང་ན། གཏོང་ཕོད་ཅན་གྱི་ཐེབས་རྩ་ཁང་དཔེར་ན། གེ་ཊེ་ Gates དང་ཕོ་ཊེ་ཐེབས་རྩ་ཁང་ Ford Foundation ལྟ་བུའི་ནང་ལས་ཀ་བྱས་ནས་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབ་ཐུབ་དགོས། ཚོང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་ཐུབ། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ནང་མེས་པོ་དམ་པ་གཱན་དྷི་ཇི་མཆོག་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་རང་བཙན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་བཟོ་ཚོང་ཁག་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རྒྱ་གར་བ་མི་སྙིང་པ་ཚོས་འཐབ་རྩོད་ཆེད་ཞལ་འདེབས་ཏ་ཙང་ཕུལ་ཡོད། དེའི་གྲས་གཅིག་ནི་དེང་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་ཚོང་པ་སྟེན་གྲགས་ཅན་སྦིར་ལ་ (Birla) ནང་མི་ཚོ་ཡིན་འདུག དེར་བརྟེན་བོད་མི་ཚོས་ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་

གཉེར་ཡང་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས། ཕྱིར་དེ་ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ཆི་ཁ་གོར་མ་ཐེབས་གོང་ཝི་སི་ཀོན་སིན་ Wisconsin བོད་རིགས་ཚོར་གསུང་བཤད་གནང་འདུག སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚད་མཐོ་བོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་པ་ནི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་བཀྲིན་དང་། བོད་མིའི་སྙིང་སྟོབས་དང་རྟོག་རྩ་ཆིག་སྒྲིལ། ཉམ་ཆུང་ཚུལ་ལྡན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཡོད། དེར་བརྟེན་རིན་ཐང་དེ་དཀར་ཆོས་མ་བརླག་པ་བྱེད་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཟད། སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཝི་སི་ཀོན་སིན་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་ University of Wisconsin ནང་། བོད་དོན་སེལ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ། ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་འདུག སྐབས་དེར་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་བོད་རྒྱ་གཉིས་དབར་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེང་སྐབས་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་དབང་བསྒྱུར་འོག་སྡུག་སྡོང་མནར་གཅོད་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་རིགས་ཚོགས་བཅར་བ་ཤེས་ཡོན་མི་སྣའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་ཡང་གནང་འདུག དྲི་བ་དེ་དག་ནང་བོད་ཅེས་པའི་ངེས་ཚིག་གང་ཡིན། ཞེས་དང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་རྗེས་བོད་ནང་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་རྒྱ་རིགས་ཚོའི་གནས་སྟངས་ཇི་འདྲ་ཆགས་མིན་སོགས་ཀྱི་དྲི་བར་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ལན་འདེབས་ཞིབ་ཕྲ་གནང་ནས་གསུངས་དོན། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ནི་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་སྨན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་འདི་འཛམ་གླིང་ནང་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་མི་རིགས་རྣམས་བོད་ཀྱི་རྒྱུག་ཆུ་ཁག་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་གནས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་སྦྲགས། མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ལུང་བསྟན་བྱས་པ་ལྟར་འདྲེན་གནང་དོན། དེ་སྔ་མི་ཚོས་སའི་དོན་དམག་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དང་། ད་ཆ་ནུས་ཤུགས་དང་། འབྱུང་འགྱུར་ཆུའི་ཐོག་དམག་རྒྱག་རྒྱུ་རེད། ཅེས་གསུངས། སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་ཨ་རིའི་ནང་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་གྱི་ཉིན་མཐའ་མའི་སྐབས་ནི་ཨུ་མེ་ཀ་སི་ཀོའི་ New Mexico རྒྱལ་ས་སན་ཏ་ཕེ་ Santa Fe ཞེས་པ་དེར་ཕེབས། སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གནམ་ཐང་དུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་སན་ཏ་ཕེ་ Santa Fe དང་ཨལ་བྷུ་ཁུར་ཁི་ Albuquerque བཅས་རྒྱལ་ས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་མཆོག་དང་ས་གནས་དེར་བོད་མི་ཚང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་ཁོང་རྣམས་ནས་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་འདུག

ཨིན་བོད་བརྡ་ཆད་གཏན་འབེབས།

greenhouse ཉོན་ཁང་། ལྷོང་ཁང་།	རྩི་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས་འཛུགས་དང་། སྨུག་གསར་གསོ་སྐྱོང་གིས་དེ་དག་རྩ་སྦོས་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་མ་ཟིན་གྱི་བར་ལྡ་སྐྱོང་བྱེད་སའི་ཚ་དྲོད་དང་། རླན་གཤེར་སྙོམས་པའི་ཁང་པ་ལྷོང་ཁྱུ།
guild མཐུན་ཚོགས།	ལས་ཀ་དང་། དམིགས་ཡུལ། ཁེ་ཕན་སོགས་གཅིག་གྱུར་ལྡན་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག
habitual-offender ལང་ཤོར་ཉེས་ཅན།	ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་ཉེས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡང་ཡང་སྐྱ་མཐུད་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉེས་ཅན་པ།
hierarchy མཚན་གནས་གོ་རིམ།	སྐྱེ་བོ་རྣམ་གཞན་ཆེ་ཕྲ་ཡོངས་རྫོགས་སོ་སོའི་མཚན་གནས་དང་། གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་ལྟར་དུ་གོ་རིམ་མཐོ་དམན་སྒྲིག་པའི་ལམ་ལུགས།
hill allowance ས་མཐོའི་ཟུར་ཐོགས།	རི་དང་། ས་འབབ་མཐོ་སར་ལས་ཞབས་ཞུས་ཡུན་རིང་འགྲོ་སྒྲོན་འཕར་མ་ཇི་སོང་ལ་ཁ་གསབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲོད་པའི་གླ་ཐོགས་འཕར་མ།
hill station རི་གྲོང་། ལ་གྲོང་།	རི་འགོ་འམ། ལ་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་སྤོ་ལྷང་མཛེས་སྡུག་ལྡན་ཞིང་། དབྱར་ཁའི་དུས་སུ་མི་ཚོས་སྤྲོ་སེང་དུ་བསྐྱོད་སའི་གྲོང་རྡལ་ལམ་གཞུང་གི་སྡོད་གནས།
hobby དབྱིངས་ལས།	འཚོ་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་རང་མོས་དགའ་དད་ཀྱི་ཞོར་ལས།
holiday entitlement ཐོབ་སེང་།	ལོ་དུས་དང་ཟླ་དུས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་ལས་མི་སོ་སོར་དབང་བའི་གུང་སེང་གི་ཐོབ་སྐལ།
holiday resort སྤྲོ་སེང་སྐྱིད་ལྷོངས།	སྐྱེ་བོ་དུ་མ་སྤྲོ་སེང་གི་ཆེད་དང་། ཡང་ན་ངལ་དུབ་གསོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་སའི་ཟ་ཁང་དང་། མགྲོན་ཁང་། རྐྱལ་རྫིང་། བསྐྱུ་མཉེ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལྡན་པའི་གནས།
homeopathy མཐུན་བཅོས་གསོ་རིག	ནད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཐབས་བསྟེན་པའི་གསོ་རིག
illiteracy ༡། ཡིག་རྨོངས། ༢། རྨོངས་པ།	ཡིག་གེ་འབྲི་ཀློག་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་གནས་སྟངས། རིག་གནས་སམ། སློབ་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་འབྲེལ་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་གནས་སྟངས།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བརྡ་ཆད་གཏན་འབེབས་ཚན་པ་ནས།

རྒྱ་ནག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ཨ་རིའི་ནང་ཤེས་ཡོན་རང་དབང་ལ་དོ་ཐོག་ཤུགས་ཆེ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་སྐོར་གསུངས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཉན་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེད་ལས་མི་སྣ་དང་། སློབ་གསོའི་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་གིས་རྒྱ་ནག་གིས་དེང་སྐབས་ཨ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་དྲགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཨ་རིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རང་དབང་ལ་དོ་ཐོག་ཤུགས་ཆེ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཉེན་བརྡ་བཏང་འདུག

དེ་ཡང་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ཉན་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་དེ་ནི་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་ནག་ནང་ཆེས་ཞན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས་ལ་དོ་ཁུར་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཀི་རི་སི་སི་མིཏ་ Chris Smith ལགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་དེའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འགྲོ་སྒྲོན་བཏང་བའི་ཨ་རིའི་མཐོ་རིམ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཁག་མང་པོའི་ནང་དུ་ཁུང་ཙི་བསྟི་གནས་ཁང་ (Confucious Institute) གི་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་གནང་འདུག ལྷག་པར་ཁུང་ཙི་བསྟི་གནས་ཁང་ཞེས་པ་བརྒྱུད་གཞུང་དེའི་ལངས་ཕྱོགས་དང་འགལ་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དམ་བསྒྲགས་བྱས་ཏེ་ཨ་རིའི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རང་དབང་ལ་དོ་ཐོག་འགྲོ་མིན་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་གནང་ཡོད་འདུག ཉན་ཞིབ་དེའི་ཐོག་ཨ་རིའི་ནང་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་ཐོག་མཁས་དབང་ཁེ་ལི་ཧྥོ་ནི་ཡ་ California གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་དཔོན་པེ་རི་ལིངྐ་ Perry Link ལགས་ཀྱིས་གསུངས་དོན། ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་གནད་དོན་ལ་དམིགས་བསལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་རིགས་ཐོག་འགྲོ་སྒྲོན་མང་ཙམ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། ཨ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་སློབ་ཚན་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ་སློབ་ཚན་དེ་དག་ཁ་གསལ་པོ་བཟོ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་དང་ལྡན་འབྲེལ་བ་གནང་སྐབས་བོད་དང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་སྐོར་གླེང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་ཡང་བཏོན་འདུག གཞན་ཡང་ཉན་ཞིབ་ཐོག་ཨ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདྲ་མིན་ནས་ཀྱང་དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་ནང་ཡན་ལག་སློབ་ཁང་འཛུགས་བཞིན་པའི་སྐོར་ལའང་གྲོས་བསྡུར་གནང་འདུག དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ཚོགས་པའི་ལྷུམ་སྐྱུ་སོ་ཕི་རི་ཆ་ཊེ་སན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཨ་རིའི་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་མ་ཞིག་ནས་གལ་ཏེ་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ནང་བོད་ཐོག་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་གནང་འདོད་བྱུང་ན།

ཨ་རིའི་སློབ་གཉེར་ཁང་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ངོས་ནས་གང་གནང་མིན་གསལ་པོ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་སྐོར་གསུངས་འདུག ལེ་ལི་སི་ལི་ Wellesley College མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ Thomas Cushman ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེ་སྔོན་རྒྱ་ནག་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་གྲགས་ཅན་ཞིག་གིས་དེ་གའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་རྗེས། མཐོ་སློབ་དེས་ཁོང་ལས་གནས་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་བ་ལྟུང་འདྲེན་དང་འབྲེལ། རྒྱ་ནག་གི་མཐོ་སློབ་དང་ལེ་ལི་སི་ལི་མཐོ་སློབ་གཉིས་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་ཡང་དྲི་རྩད་བྱས་འདུག ཕྱིར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཨ་རིའི་ནང་ཁུ་ཙི་བསྟི་གནས་ཁང་ཁྲོན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཆེད་འཛུགས་བྱས་ཟིན་ཡོད་འདུག

TIBETAN FREEDOM
[illegible]

སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་པ། སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ།
རྩོམ་སྒྲིག་པ། ངག་དབང་ཐོགས་མེད།
གསར་འགོད་པ། བསོད་ནམས་མཚོ་མོ།
གསར་འགོད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྲགས།
འགྲེམས་སྤེལ་བ། བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ།
ཀཾ་པུ་ཊར་འཇུག་མཁན། ཕུར་བུ་སྒྲོལ་མ།

ཕྱི་དྲིལ་སྣར་ཐང་པར་ཁང་དུ་དཔར་སྐྲུན་ཞུས།
Publisher: Secretary, DIIR,
Printer: Narthang Press,
Owner: DIIR, CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA
Place of Publication: CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA
Name of Editor: Nagwang Thogmed
Subscription Address: DIIR, CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA
Tel:+91-1892-222457/222510
Email: tibfreedom@tibet.net
Website: www.bod.asia
Regd. No. HPTIB00011/08/1/2008-TC